

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 515/2013-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. M. B., PhD., zastúpeného advokátkou Mgr. Margarétou Lukačovičovou, Advokátska kancelária BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Martina Benku 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 603/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 603/04 p o r u š i l základné právo JUDr. M. B., PhD., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 8 C 603/04 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. JUDr. M. B., PhD. priznáva finančné zadostúčinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. JUDr. M. B., PhD. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 501,57 € (slovom päťstojeden eur a päťdesiatsedem centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jeho advokátky Mgr. Margaréty Lukačovičovej, Advokátska kancelária BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Martina Benku 15, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 515/2013-10 z 15. októbra 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. M. B., PhD. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 603/04 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: *«(...) Sťažovateľ ako účastník konania (navrhovateľ) v právnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C 603/2004 podaním zo 6. marca 2013 podal predsedníčke Okresného súdu Bratislava I podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov*

(ďalej len „zákon o súdoch“) sťažnosť proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom Okresného súdu Bratislava I v uvedenom súdnom konaní. (...)

V uvedenej sťažnosti sťažovateľ poukázal na nečinnosť a nesprávny úradný postup Okresného súdu Bratislava I v predmetnom súdnom konaní, ktorými dochádza k neprimerane dlho udržiavanému stavu právnej neistoty sťažovateľa. Hoci od podania návrhu na začatie konania (3. septembra 2004) už uplynulo viac než 8 rokov a 9 mesiacov, do dnešného dňa nebola uvedená právna vec právoplatne rozhodnutá, čím dochádza k prehlbovaniu právnej neistoty sťažovateľa.

Dňa 17. apríla 2013 bola sťažovateľovi doručená odpoveď predsedníčky Okresného súdu Bratislava I na uvedenú sťažnosť, v ktorej predsedníčka súdu vyhodnotila sťažnosť ako dôvodnú. (...)

Z hľadiska posúdenia kritéria zložitosti veci sme toho názoru, že predmetná občianskoprávna vec týkajúca sa uplatneného nároku na náhradu škody nie je právne ani fakticky zložitá, pričom uvedená oblasť súdnej ochrany predstavuje bežnú a pravidelnú agendu všeobecných súdov.

Pokiaľ ide o správanie sa sťažovateľa ako účastníka konania, sťažovateľ je v konaní aktívny a poskytol súdu primeranú súčinnosť a dostatočné podklady pre rýchle konanie a rozhodnutie.

Čo sa týka postupu Okresného súdu Bratislava I v predmetnom konaní, tento v mnohých ohľadoch nemožno označiť za postup vykonávaný s odbornou starostlivosťou a v súlade so zákonom.

Okresný súd napríklad viaceré pojednávania v uvedenej veci opakovane odročil z dôvodu, že odporkyňa krátko pred konaním pojednávania, obvykle prostredníctvom faxu, ospravedlňovala svoju neúčast' na pojednávaní z rôznych, často až absurdných dôvodov, pričom tvrdené dôvody neúčasti na pojednávaní súdu hodnoverným spôsobom v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom nikdy nepreukázala. Napriek tejto skutočnosti okresný súd vytýčené pojednávania z dôvodu neúčasti odporkyne opakovane odročil, čo nemožno považovať za správny úradný postup.

Z doterajšieho postupu Okresného súdu Bratislava I v uvedenej právnej veci je teda zrejmé, že súd svojou nečinnosťou, resp. nesprávnym úradným postupom postupuje

v zjavnom rozpore s viacerými ustanoveniami Ústavy(...), Listiny(...) a Európskeho dohovoru(...), teda svojvoľne.

Svojím zjavne nezákonným a svojvoľným postupom Okresný súd Bratislava I vytvára pre sťažovateľa dlhodobý stav právnej neistoty a spôsobuje mu značnú majetkovú aj nemajetkovú ujmu.

Uvedený nezákonný postup Okresného súdu Bratislava I je z ústavného hľadiska neakceptovateľný a neospravedlňiteľný.

(...) Sťažovateľ na základe vyššie uvedeného skutkového a právneho stavu navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po predbežnom prerokovaní túto sťažnosť prijal na ďalšie konanie, a aby po vykonaní dokazovania vyniesol tento nález:

Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy(...) a článku 38 ods. 2 Listiny(...) a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru(...) postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8C 603/2004 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8C 603/2004 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 €(...), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava I je povinný sťažovateľovi zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. Margaréty Lukačovičovej(...), do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie návrhu na priznanie primeraného finančného zadostučinenia podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde

Z uvedeného skutkového a právneho stavu je zrejmé, že Okresný súd Bratislava I v uvedenom súdnom konaní opakovane a dlhodobo postupuje v zjavnom rozpore so zákonom a spôsobuje zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Dĺžka súdneho konania (8 rokov a 9 mesiacov) je z ústavného hľadiska neospravedlňiteľná i v zložitejších právnych veciach, o to viac, ak ide o jednoduchú právnu vec ako v tomto prípade.

Na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov v predmetnom súdnom konaní bol sťažovateľ nútený vyvinúť značné úsilie, čo ho doteraz stálo nielen množstvo pracovného a súkromného času, ale tiež veľa psychických síl, najmä v podobe pocitov frustrácie z bezprávia a nespravodlivosti. Sťažovateľ tiež strávil množstvo svojho času pravidelnou účasťou na pojednávaniach, ktoré boli na základe zjavne účelových a nepodložených podaní odporkyne, teda bez zákonného dôvodu, opakovane súdom odročené.

V nadväznosti na uvedené je zrejmé, že samotné deklarovanie porušenia základných práv sťažovateľa Okresným súdom Bratislava I nemožno považovať za dostatočné. Výšku navrhovaného finančného zadosťučinenia považujeme za primeranú v porovnaní s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá bola a doteraz je sťažovateľovi spôsobovaná nezákonným postupom Okresného súdu Bratislava I v predmetnej právnej veci.»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 3937/2013 z 3. marca 2014 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 20. marca 2014.

2.1 Predsedníčka okresného súdu popísala chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Sťažovateľ konkrétne namieta najmä nečinnosť tunajšieho súdu, poukazuje na skutočnosť, že od podania návrhu na začatie konania dňa 03. 09. 20047 uplynulo viac než 8 rokov a 9 mesiacov, do dnešného dňa nebola uvedená právna vec právoplatne rozhodnutá, čím dochádza k prehlbovaniu právnej neistoty sťažovateľa,

V úvode môjho vyjadrenia si Vám dovoľujem oznámiť, že netrvám na ústnom prejednaní doručenej ústavnej sťažnosti. Súhlasím s tým, aby(...) Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. (...)

Vzhľadom na(...) prehľad úkonov súdu je zrejmé, že konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 8C 603/2004 je poznačené zbytočnými prietahmi. V tomto smere poukazujem na skutočnosť, že i sám sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že dňa 17. 04. 2013 mu bola doručená odpoveď predsedníčky Okresného súdu Bratislava I na jeho sťažnosť proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

zo dňa 06. 03. 2013, v ktorej predsedníčka súdu po vykonanom šetrení vyhodnotila jeho sťažnosť ako dôvodnú. Zároveň sťažovateľovi oznámila, že zákonnú sudkyňu vyzvala, aby neodkladne prijala opatrenia na odstránenie vzniknutého stavu tak, aby k zbytočným prieťahom v konaní so strany súdu nedochádzalo.

S poukazom na prehľad úkonov súdu(...) mám však za to, že od dátumu vybavenia predmetnej sťažnosti na zbytočné prieťahy v konaní vedenom na súde pod sp. zn. 8C 603/2004 odpoveďou predsedníčky súdu zo dňa 05. 04. 2013, súd vo veci priebežne koná.

Prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby prihliadol na skutočnosť, že návrh na začatie konania bol súdu doručený dňa 03. 09. 2004 a do oddelenia zákonnej sudkyne JUDr. Z. M. 24C bola vec pridelená dňa 06. 08. 2007. Dňa 17. 06. 2010 súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 8C 603/2004-327, avšak odvolací súd uznesením č. k. 2Co 255/2010-397 zo dňa 31. 01. 2012 rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil dňa 21. 02. 2012 na ďalšie konania s tým, že v ďalšom konaní bude úlohou súdu zaoberať sa podaným návrhom odporkyne zo dňa 05. 05. 2010 o náhradu škody vo výške 9.627,20 eur, vo veci znovu rozhodnúť a rozhodnutie odôvodniť v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Zároveň poukazujem aj na skutočnosť, že spis sa v období od 29. 05. 2013 do 15. 07. 2013 nachádzal na Krajskom súde v Bratislave a dňa 16. 01. 2014 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti odporkyne na termín dňa 20. 02. 2014. (...)

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu zaujala toto stanovisko:

„(...) Predmetné súdne konanie o náhradu škody vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C 603/2004 k dnešnému dňu trvá 9 rokov 6 mesiacov a 17 dní.

Predsedníčka Okresného súdu Bratislava I v uvedenom vyjadrení opakovane uznala, že predmetné súdne konanie je poznačené zbytočnými prieťahmi. Z opísaného postupu okresného súdu je zrejmé, že súd vo veci nekoná plynulo a mnohé jeho úkony nemožno označiť za efektívne, vedúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako účastník konania (navrhovateľ) dlhodobo nachádza.

Viacero skutkových okolností navyše nasvedčuje tomu, že zbytočné prieťahy v súdnom konaní sú zo strany okresného súdu spôsobované úmyselne.

Ako sme uviedli v ústavnej sťažnosti, okresný súd viaceré pojednávania v uvedenej veci opakovane odročil z dôvodu, že odporkyňa krátko pred konaním pojednávania, obvykle prostredníctvom faxu, ospravedlňovala svoju neúčast' na pojednávani z rôznych, často až absurdných dôvodov, pričom tvrdené dôvody neúčasti na pojednávani súdu hodnoverným spôsobom v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom nikdy nepreukázala. Napriek tejto skutočnosti okresný súd vytýčené pojednávania z dôvodu neúčasti odporkyne opakovane odročil, čo nemožno považovať za správny úradný postup.

Sudkyňa Okresného súdu Bratislava I JUDr. O. D., ktorej bola predmetná vec pôvodne pridelená, bola na základe námietky zaujatosti vznesenej sťažovateľom rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 23. mája 2007 vylúčená z pojednávania a rozhodovania veci, keďže sa ukázalo, že uvedená sudkyňa a odporkyňa v predmetnom súdnom konaní sú dlhodobé priateľky, boli spolužiačkami počas štúdia na právnickej fakulte a sudkyňa v čase, keď bola advokátkou, zamestnávala manžela odporkyne ako advokátskeho koncipienta, a to dokonca fiktívne, bez reálneho výkonu právnej praxe.

Tento blízky vzťah medzi sudkyňou a odporkyňou sa okrem iného prejavil aj tým, že sudkyňa uznesením zo 4. júla 2006 zrušila uznesenie vyššieho súdneho úradníka z 26. mája 2006, ktorým súd uložil odporkyni zaplatiť poriadkovú pokutu v sume 5.000 Sk z dôvodu opakovaných neospravedlnených neúčastí odporkyne na vytýčených pojednávaniach.

Ako vyplýva z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu, po vylúčení sudkyne JUDr. O. D. bola dňa 6. septembra 2007 vec pridelená sudkyňi JUDr. Z. M. Táto vytýčila pojednávanie vo veci až na 25. jún 2009, teda takmer dva roky po pridelení veci.

Aj sudkyňa JUDr. Z. M., napriek protestom sťažovateľa, opakovane akceptovala neospravedlnené absencie odporkyne na pojednávaniach a tieto viackrát z dôvodu neúčasti odporkyne odročila.

Rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 8C 603/2004-327 zo 17. júna 2010, ktorým súd po takmer šiestich rokoch trvajúceho súdneho konania rozhodol vo veci samej, bol následne odvolacím súdom z dôvodu procesného pochybenia okresného súdu zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že okrem procesného pochybenia sa okresný súd v uvedenom rozsudku dopustil aj závažných vecných pochybení, keď v zjavnom rozpore so zákonom, ustálenou judikatúrou

a autoritatívnu právnu vedou, teda svojvoľne, zamietol podstatnú časť nároku sťažovateľa na náhradu škody.

Okresný súd, opäť v zjavnom rozpore s § 119 Občianskeho súdneho poriadku, akceptoval neúčasť odporkyne aj na pojednávaní dňa 16. januára 2014. Odporkyňa svoju absenciu ospravedlnila prostredníctvom emailu opäť iba krátko pred začatím pojednávania, pričom ňou uvádzané dôvody neúčasti na pojednávaní, navyše nijakým spôsobom nepodložené, nemožno považovať za zákonné, na čo sťažovateľ sudkyňu priamo na pojednávaní upozornil a požiadal ju, aby sa pojednávalo v neprítomnosti odporkyne. Keďže sudkyňa odmietla pojednávať v neprítomnosti odporkyne a uviedla, že pojednávanie opäť odročí, sťažovateľ na pojednávaní podal návrh podľa § 147a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a požiadal súd, aby odporkyňu zaviazal k úhrade sankcie v sume 15 eur. Hoci podľa § 147a ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku je súd povinný rozhodnúť o takomto návrhu bez zbytočného odkladu, okresný súd doteraz o tomto návrhu nerozhodol, čím opäť sponchybnil svoju nestrannosť v predmetnom súdnom konaní. (...)

Z vyjadrenia predsedníčky Okresného súdu Bratislava I vyplýva, že sudkyňa JUDr. Z. M. má sama pochybnosti o svojej nezaujatosti k účastníkom konania, keď dňa 24. marca 2013 podľa § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku predložila súdny spis predsedníčke súdu z dôvodu, že podľa jej názoru sú splnené zákonné predpoklady na jej vylúčenie z pojednávania a rozhodovania predmetnej veci. Krajský súd v Bratislave následne uznesením sp. zn. 9NcC 34/2013-481 zo 6. júna 2013 rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z pojednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Uvedené skutkové okolnosti týkajúce sa postupu Okresného súdu Bratislava I v predmetnom súdnom konaní, tak jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti, vytvárajú pochybnosti o nestrannosti okresného súdu vo vzťahu k účastníkom konania. Okresný súd odporkyňu opakovane zvýhodnil tým, že pojednávanie viackrát odročil, hoci na odročenie pojednávania neexistovali zákonné dôvody. Jedinú poriadkovú pokutu, ktorú odporkyni za neospravedlnenú neúčasť na pojednávaní uložil vyšší súdny úradník, sudkyňa JUDr. O. D., blízka priateľka odporkyne, zrušila.

Výsledkom uvedenej nečinnosti, neefektívneho a svojvoľného postupu Okresného súdu Bratislava I v predmetnom súdnom konaní je stav hlbokej právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza už takmer 10 rokov. Sťažovateľ uvedenej právnej veci venoval desiatky

hodín na úkor svojho pracovného a voľného času, pričom ujma (majetková aj nemajetková), ktorá mu vznikla a stále vzniká v príčinnej súvislosti s nezákonným postupom okresného súdu v predmetnom súdnom konaní, už mnohonásobne presiahla výšku škody, ktorej náhradu si sťažovateľ uplatňuje voči odporkyni.

Z uvedených dôvodov považuje sťažovateľ navrhované finančné zadosťučinenie za primerané.

Sťažovateľ netrvá na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 603/04:

Dňa 3. septembra 2004 podal sťažovateľ na okresnom súde proti JUDr. M. B. (ďalej len „odporkyňa“) žalobný návrh na zaplatenie sumy 261 723 Sk s prísl. z titulu náhrady škody. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 8 C 603/04.

Dňa 23. septembra 2004 okresný súd uznesením č. k. 8 C 603/04-38 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy odstránil nedostatky návrhu, konkrétne, aby špecifikoval „percentuálne akú výšku úrokov“ z požadovanej istiny. Sťažovateľ prevzal uvedené uznesenie 17. marca 2005.

Dňa 30. marca 2005 bolo súdu doručené podanie sťažovateľa – špecifikácia úrokov z omeškania.

Dňa 11. apríla 2005 súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh.

Dňa 5. mája 2005 sťažovateľ uhradil súdny poplatok za návrh.

Dňa 3. augusta 2005 súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k podanému návrhu.

Dňa 21. septembra 2005 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 10. november 2005.

Dňa 28. septembra 2005 sa odporkyňa písomne vyjadrila k návrhu.

Dňa 9. novembra 2005 právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala o odročenie nariadeného pojednávania z dôvodu jej „*dočasnej pracovnej neschopnosti*“.

Dňa 10. novembra 2005 bolo pojednávanie odročené na 24. január 2006.

Dňa 14. novembra 2005 odporkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní 10. novembra 2005 „*z dôvodu čerpania materskej dovolenky*“.

Dňa 24. januára 2006 odporkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní „*z dôvodu čerpania materskej dovolenky*“, ako aj „*z dôvodu ošetrovania maloletého dieťaťa počas PN*“. Pojednávanie bolo odročené na 31. marec 2006 s tým, že odporkyňa bude predvolaná pod hrozbou uloženia pokuty.

Dňa 31. marca 2006 bolo pojednávanie odročené na 2. jún 2006 s tým, že odporkyňa bude na toto pojednávanie predvedená políciou a bude jej uložená poriadková pokuta vo výške 5 000 Sk.

Dňa 6. apríla 2006 bolo súdu doručené ospravedlnenie odporkyne z neúčasti na ostatnom pojednávaní, ktoré sa jej údajne nepodarilo doručiť faxom, a rovnako aj jej pokus o telefonické ospravedlnenie malo byť bezúspešné.

Dňa 26. mája 2006 okresný súd uznesením č. k. 8 C 603/04-105 uložil odporkyňi poriadkovú pokutu vo výške 5 000 Sk.

Dňa 2. júna 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. október 2006.

Dňa 23. júna 2006 odporkyňa podala odvolanie proti uzneseniu o poriadkovej pokute.

Dňa 26. júna 2006 súd uznesením č. k. 8 C 603/04-119 vyzval odporkyňu, aby špecifikovala svoj vzájomný návrh, ktorý uplatnila vo svojom podaní z 20. septembra 2005.

Dňa 4. júla 2006 okresný súd uznesením č. k. 8 C 603/04-121 zrušil svoje uznesenie o uložení poriadkovej pokuty odporkyňi.

Dňa 14. júla 2006 odporkyňa podala špecifikáciu svojho protinávrhu.

Dňa 19. júla 2006 odporkyňa zaslala súdu doklady „*na základe výzvy súdu*“.

Dňa 17. augusta 2006 sťažovateľ predložil súdu písomnosti súvisiace so žalobným návrhom.

Dňa 13. októbra 2006 právna zástupkyňa sťažovateľa telefonicky ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na uvedený deň „z dôvodu bolesti zubov“. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 27. novembra 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 26. január 2007.

Dňa 26. januára 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „vzhľadom na vznesenú námietku zaujatosti zákonného sudcu“ zo strany sťažovateľa, ktorý uhradil aj súdny poplatok za uvedený návrh. Odporkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní „z dôvodu náhleho ochorenia opatrovatel'ky mojich detí“.

Dňa 29. januára 2007 sa zákonná sudkyňa písomne vyjadrila k námietke zaujatosti.

Dňa 5. februára 2007 sťažovateľ doplnil svoju námietku zaujatosti.

Dňa 27. apríla 2007 sťažovateľ požiadal súd „o bezodkladné predloženie veci na rozhodnutie o námietke zaujatosti nadriadenému súdu“.

Dňa 15. mája 2007 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o podanej námietke zaujatosti.

Dňa 23. mája 2007 krajský súd uznesením č. k. 13 NcC 31/07-214 zákonnú sudkyňu JUDr. O. D. vylúčil z prerokovania a rozhodovania danej veci.

Dňa 6. júla 2007 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 6. augusta 2007 bola vec pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Z. M.

Dňa 4. mája 2008 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 25. jún 2008.

Dňa 25. júna 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie v neprítomnosti odporkyne, pričom pojednávanie bolo odročené na 24. september 2009.

Dňa 27. augusta 2009 sťažovateľ doplnil svoj žalobný návrh.

Dňa 31. augusta 2009 odporkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní zo zdravotných dôvodov.

Dňa 24. septembra 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom súd pripustil zmenu návrhu a bolo odročené na 26. november 2009.

Dňa 29. septembra 2009 odporkyňa zaslala súdu požadované doklady.

Dňa 29. októbra 2009 sťažovateľ požiadal súd o odročenie nariadeného pojednávania z dôvodu kolízie termínu s ďalším pojednávaním, kde je právnym zástupcom.

Dňa 12. januára 2010 sťažovateľ doložil do spisu listinné dôkazy.

Dňa 4. februára 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. marec 2010 na účely zapožičania vyšetrovacieho spisu ČVS: OUV-1483/2002 Dn.

Dňa 25. marca 2010 bolo pojednávanie odročené na 3. máj 2010, pretože sa nedostavila odporkyňa a ani právna zástupkyňa navrhovateľa.

Dňa 30. marca 2010 sťažovateľ oznámil súdu osobné údaje svedka.

Dňa 3. mája 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 17. jún 2010.

Dňa 6. mája 2010 odporkyňa podala návrh na náhradu škody proti sťažovateľovi.

Dňa 17. júna 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom súd vydal rozsudok č. k. 8 C 603/04-327, ktorým návrhu sťažovateľa sčasti vyhovel.

Dňa 9. augusta 2010 podala proti uvedenému rozsudku odporkyňa odvolanie.

Dňa 11. augusta 2010 podal proti uvedenému rozsudku odvolanie aj sťažovateľ.

Dňa 23. augusta 2010 boli odvolania zaslané účastníkom konania na vzájomné vyjadrenie a zároveň boli vyzvaní na úhradu poplatkov za podané odvolanie.

Dňa 24. septembra 2010 sťažovateľ požiadal súd „o opravu chyby v uznesení vo výzve súdu“.

Dňa 27. septembra 2010 sa odporkyňa vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 29. septembra 2010 okresný súd opravil svoje uznesenie č. k. 8 C 603/04-365.

Dňa 11. novembra 2010 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní účastníkov konania.

Dňa 6. apríla 2011 sa sťažovateľ písomne vyjadril k odvolaniu odporkyne.

Dňa 31. januára 2012 krajský súd uznesením č. k. 2 Co 255/2010-397 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 21. februára 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 13. marca 2012 súd vyzval sťažovateľa, aby vyčíslil trovy právneho zastúpenia v súvislosti s návrhom odporkyne z 8. apríla 2011.

Dňa 12. apríla 2012 sťažovateľ vyčíslil trovy právneho zastúpenia v zmysle uvedenej výzvy.

Dňa 8. augusta 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 4. október 2012.

Dňa 4. októbra 2012 odporkyňa požiadala súd o odročenie nariadeného pojednávania. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že „súd sa bude zaoberať procesným návrhom navrhovateľa ohľadne vylúčenia vzájomného návrhu odporkyne na samostatné konanie“.

Dňa 22. novembra 2012 okresný súd uznesením č. k. 8 C 603/04-458 spojil na spoločné konanie veci vedené na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 603/04 a sp. zn. 24 C 92/2010 tak, že budú vedené pod sp. zn. 8 C 603/04.

Dňa 24. januára 2013 nadobudlo právoplatnosť uvedené uznesenie o spojení vecí.

Dňa 11. marca 2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 25. apríl 2013.

Dňa 17. apríla 2013 odporkyňa podala námietku zaujatosti zákonnej sudkyne JUDr. Z. M.

Dňa 25. apríla 2013 bolo pojednávanie odročené na neurčito.

Dňa 29. mája 2013 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o podanej námietke zaujatosti.

Dňa 6. júna 2013 krajský súd uznesením č. k. 9 NcC 34/2013-481 rozhodol, že sudkyňa JUDr. Z. M. nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania predmetnej veci.

Dňa 15. júla 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 10. septembra 2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 24. október 2013.

Dňa 24. októbra 2013 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 16. január 2014.

Dňa 16. januára 2014 bolo pojednávanie odročené na 20. február 2014 „z dôvodu neprítomnosti odporkyne“.

Dňa 20. februára 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 31. marec 2014.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 603/04 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 38 listiny, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj v čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu

(povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto občianskoprávneho konania, podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Napokon, skutočnosť, že by napadnutá vec bola fakticky alebo právne zložitá, netvrdila ani predsedníčka okresného súdu.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie posudzovaného konania 9,5 rokov iba na súde prvého stupňa (od 3. septembra 2004) je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané, a to aj v tom prípade, ak odhliadneme od toho, že spis sa nachádzal asi sedem mesiacov aj na odvolacom súde. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho rozhodnutia súdu prvého stupňa trvá tak dlho, ako to je v danej veci, teda 9,5 rokov, možno už len na základe posúdenia tohto neprimeraného obdobia považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, v čl. 38 ods. 2 listiny a v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Takáto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (m. m. I. ÚS 66/03). Ústavný súd však konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný od 5. mája 2005 do 3. augusta 2005 (tri mesiace), od 29. januára 2007 do 15. mája 2007 (tri mesiace), od 6. augusta 2007 do 4. mája 2008 (osem mesiacov) a od 12. apríla 2012 do 8. augusta 2012 (štyri mesiace). Okresný súd teda minimálne poldruha roka vo veci nevykonal žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako žalobca počas napadnutého súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy, listiny a dohovoru

(pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 pritom zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 € s odôvodnením, že *„Na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov v predmetnom súdnom konaní bol sťažovateľ nútený vyvinúť značné úsilie, čo ho doteraz stálo nielen množstvo pracovného a súkromného času, ale tiež veľa psychických síl, najmä v podobe pocitov frustrácie z bezprávia a nespravodlivosti.“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa a vzhľadom aj na celkove neobyčajne dlhé trvanie napadnutého konania považuje za primerané vo výške 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3 a v bode 5.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti zo 14. júna 2013 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 20. marca 2014). Za dva úkony vykonané v roku 2013 patrí odmena v sume dvakrát po 130,16 € a režijný paušál v sume dvakrát po 7,81 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2014 patrí odmena v sume 134 € a režijný paušál v sume 8,04 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 417,98 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 83,59 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 501,57 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2014